

hvad der ikke kan omformes er det Fundament, som Menighedsraadene danne, naar de en Gang ere fastslaaede. Hvad jeg atter er enig med den ærede Ordfører i, er, at vor Kirke er ikke en blot og bar borgerlig Institution og kan ikke fastslaaes som saadan af Rigsdagen. Derfor kan jeg ikke anse det for rigtigt at lade Kirken hvile paa Menighedsraad, der, saa vidt jeg kan se, med Nødvendighed ville mere og mere blive en rent borgerlig Institution, et rent borgerligt Ombud. Det er mig ikke muligt at se andet, end at, som Forslaget foreligger her, vil Menighedsraadet blive et Sogneraad, der blot vil faa kirkelige Opgaver, et Sogneraad valgt paa en stærkt demokratisk Basis. I det demokratiske Grundlag er jeg ingenlunde uenig, tværtimod var jeg vistnok inden for Udvalget den første, der stillede Forslag om, at Tyende absolut bør have Valgret her. Ved det, her kan være Tale om, er det ikke Kaar, Køn eller Stand, der skal være afgørende. Nej, det eneste, der kan være Grund til at søge at naa, er, at man saa vidt muligt gør disse Menighedsraad til Udtryk for det virkelig kirkelige Liv i Menigheden. Det er jo ganske vist ogsaa det, som den højtærede Kultusminister har ønsket, og han har ogsaa indsat Bestemmelser i saa Henseende, de meget omtalte Erklæringer. Jeg skal senere komme ind paa disse forskellige Erklæringer, der skulle afgives for at faa Valgret og blive valgbar. Her skal jeg kun bemærke, at for mig staaer det saaledes, at disse Erklæringer ere saa almindelige, saa brede og i det hele saaledes formede, at enhver kan svare, som han ønsker, paa de stillede Spørgsmaal, saa at der ikke i dem er den allerringeste Garanti imod, at baade de, der ville vælge til, og de, der vælges ind i Menighedsraadet, kunne være fuldt ligegyldige for, ja ligefremme Modstandere af Kirken. Da det nu er saa, at det i de fleste af vore Menigheder ganske sikkert kun er et Mindretal, der har virkelig kirkelig Interesse, vil deraf følge, at Menighedsraadene i det hele og store ville blive et Udtryk for Folk, for hvem Kirken er ligegyldig, i Forbindelse med Fjender af Kirken. Det bliver da lidet betryggende at lægge en saa betydende Handling som Præstevalget i disse Raads Haand. Der er ingen Tvivl om, at det ikke bliver kirkelige Hensyn, der her blive afgørende, men politiske, og det endog i meget stort Maal. Det bliver derhos Hensynet til, om den vedkommende Præst tilfældigvis er kendt af nogle af Menighedsraadet, eller om han

har Anlæg for at indynde sig. Den vil være bedst faren, som bedst forstaaer at snakke Folk efter Munden. Menighedsraadene ville derfor efter min Mening blive et tarveligt, et lidet betryggende Grundlag for Præstevalget. Der er jo heldigvis en Bestemmelse, der sikrer Mindretallet i Menighederne at blive repræsenteret i Menighedsraadene, og som tillige i noget Maal sikrer dem, saaledes som det nu er affattet, at kunne gøre deres Mening gældende med Hensyn til Indstilling af Præsten, men med alt det er det dog saa, at man ganske sikkert kan gaa ud fra, at Reglen vil blive, at den, der indstilles af Flertallet, vil blive valgt. De kirkeligsindede Mindretal ville da Gang efter Gang se deres Indstilling forbigaaet, og de ville da i voksende Maal danne Valgmenigheder, og dermed vil i voksende Maal de bedste Elementer af Sognemenigheden vandre ud. Jeg skal ikke komme ind paa Spørgsmaalet, om det kirkelige Liv vil være bedst tjent med, at Menighederne selv vælge og lønne deres Præster, thi det har i alt Fald ikke været Tanken med Lovforslaget. Forslaget har til Hensigt at fremme det kirkelige Liv i Sognemenighederne, men det sker ikke, naar man i voksende Maal tvinger dem, der tage størst Del i dette Liv og have størst Interesse derfor, ud af disse Menigheder. Den Vej, der i saa Henseende er anvist i Forslaget for at holde paa dem, nemlig at lade Valgmenighedernes Medlemmer have ikke blot Stemmeret, men ogsaa Valgbarhed til Menighedsraadene, er jeg enig med det ærede Medlem for Verving (Holm) i at finde ganske utilfredsstillende og uforsvarlig, thi det Samarbejde, der kan blive Tale om, mellem Folk, der have skilt sig ud fra den øvrige Menighed, og den Præst, fra hvem de have løst Sognebaand, kan ikke blive andet end Kiv, aldrig frugtbart Samarbejde. Derfor stiller ogsaa jeg sammen med det ærede Medlem fra Verving Forslag om, at Valgmenighedsmedlemmer ikke skulle være valgbare, derimod skulle de lige saavel som Sognemenighederne have deres eget Menighedsraad, og for saa vidt vi paa Menighedsraadene skulle bygge vor Kirkeforfatning, skal Valgmenighedernes Menighedsraad inden for denne være ligeberettigede Led med Sognemenighedernes Menighedsraad. Disse mine Indvendinger ville ganske vist blive betydelig mindre, hvis man gik den Vej, der ved 1ste Behandling blev foreslaaet af det ærede Medlem fra Viborg (Ravn) at lade Præstevalget udgaa af Forslaget. Indvendingerne vilde ogsaa mindskes,